

TONG yulduzi

O'zbekiston Respublikasi bolalari va o'smirlari gazetasi

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

2005-yil 27-iyun - 3-iyul N:26 (66515)

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq Ta'limi Vazirligi,
«KAMOLOT» Yoshlar Ijtimoiy Harakati,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» Hukumatga qarashli bo'lmagan xalqaro xayriya jamg'armasi.

BUGUN - MATBUOT VA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI XODIMLARI KUNI

MASHHUR JURNALIST BO'LMOQCHIMAN

Har bir insonning o'z qiziqishi va kelajakdagi orzulari bo'ladi.

Mening kelgusidagi eng katta orzum mashhur jurnalist bo'lishdir. Maqsadimga erishish yo'lida hozirdanoq astoydil harakat qilyapman. Tengdoshlarim hayotiga oid bir necha maqolalarim sevimli nashrim bo'lmish «Tong yulduzi»ning yuzini ko'rdi. Buning uchun ustozlarim Feruza opa Jalilova, Gulyuz opa Valiyeva, Ma'mura opa Madrahimovadan behad minnatdorman. Ular menga jurnalistika sirlarini puxta egallashimda astoydil ko'mak beryaptilar.

Bugun ana shu ustozlarimning, shuningdek, respublikamizdagi barcha matbuot va ommaviy axborot vositalari xodimlarining bayrami. Fursatdan foydalanib, ularning barini, sevimli shoiramiz Umida opa Abduazimova boshchiligidagi «Tong yulduzi» gazetasi jamoasini ayyomlari bilan samimiy qutlayman. Sharafli, mas'uliyatli va o'ta mashaqqatli ishlarida omad va zafarlar tilab qolaman!

*Nargiza SAYDULLAYEVA,
Uchtepa tuman bo'limi "Kamalak" bolalar tashkiloti
"Mehr-shavqat" klubi sardori.*

«Kamolot» Yoshlar Ijtimoiy Harakatiga bejiz bizning suyanch va tayanchimiz, deya ta'rif berilmaydi. Chunki u doimo biz haqimizda qayg'uradi. Yozgi ta'til kunlarimiz qizigandan-qizigan bir pallada ham bizning bo'sh vaqtimizni maroqli, mazmunli o'tkazishimiz uchun qator tadbirlar rejalashtirgan.

Masalan, kam ta'minlangan oila farzandlari uchun bepul kompyuter sabog'i, ingliz tili guruhlari, qizlar uchun pazandachilik guruhlari tashkil qilingan. Tarbiyasi og'ir bolalarni sayru-sayohatlarga olib borish ham

YOZNI «KAMOLOT» BILAN

yo'lga qo'yilgan. Shuningdek, sardorlar tomonidan mahallalarda ko'chma sport musobaqalari, shahar ichida va tashqarisida joylashgan oromgoh bolalari bilan tadbirlar o'tkazmoqda.

Rejadagi bu ishlarni amalga oshirishga tumanlarda allaqachon kirishib ketilgan, desak yanglishmaymiz.

Kuni kecha poytaxtimizning Uchtepa tumanidagi «Yoshlik» mahallasida ko'chma sport musobaqasi bo'lib o'tdi. Mahalla bolalari sportning futbol, basketbol, shaxmat-shashka, badminton, arqon tortish kabi turlari bo'yicha o'zaro kuch sinashdilar. Bolalar qiziqishlariga qarab guruhlarga ajratildilar. Bilmaydiganlarga sardorlar bajonidil «ustozlik» ham qilishdi. Musobaqa g'oliblari tashkilot tomonidan

«Faxriy yorliq»lar bilan mukofotlandilar.

— Men badminton o'ynashni umuman bilmasdim, — deydi musobaqa qatnashchilaridan biri Madina Yusupova. — G'olib bo'lmasam ham o'rganib olganimdan juda xursandman. Tadbir sabab qalbimda sportga mehr uyg'ondi. Bunday ko'chma musobaqalar tez-tez o'tkazib turilsa, juda yaxshi bo'lardi...

«Kamolot» Yoshlar Ijtimoiy Harakatining «Yetakchilar klubi» raisi Ravshan aka tadbir haqida shunday dedilar:

— Mahalla bolalarining bo'sh vaqtlari maroqli, mazmunli o'tishi uchun sardorlarimiz astoydil harakat qilmoqdalar. Bolajonlarning quvnoq yozi «Kamolot» bilan yanada soz o'tishiga ishonaman...

Xo'sh aziz tengdoshlarim, sizning yozingiz qanday o'tyapti? Ta'tildan ko'nglingiz to'lmayotgan bo'lsa, safimizga qo'shiling va bizni kuting. Mahallangizga albatta boramiz!

*Nargiza TO'LAGANOVA, «Yangi avlod» klubi a'zosi.
Nargiza JALILOVA.*

AHIL SINFDOSHLAR

Biz juda ahil sinfdoshlarmiz. Bir-birimizga doimo yordamlashamiz. Birortamiz betob bo'lib qolsak, uning holidan xabar olib, qolib ketgan darslarini o'zlashtirishga ko'maklashamiz. Sinf rahbarimiz Unsin opa Ochilova, do'stligingiz abadiy bo'lsin, deya niyat bildiradilar. Axir, «Yuz so'm puling

bo'lmasin, yuzta do'sting bo'lsin», deb bejiz aytilmagan-ku. Biz ana shu maqolga amal qilish niyatidamiz.

Yozgi ta'til kunlari bo'lishiga qaramay, sinfdoshlarimiz bilan tez-tez uchrashib turibmiz. Hech bo'lmaganda telefonlashib, bir-birimizdan hol-ahvol so'rab turamiz.

*Samarqand viloyati,
Pastdarg'om tumanidagi 31-o'rta maktab o'quvchilari.*

Men shahar o'quvchilar ijodiyot markazi qoshidagi «Yosh jurnalist» to'garagi a'zosiman. To'garagimiz rahbari Nazokat opa Boboqulova o'zlarini hali talaba bo'lishlariga qaramay, bizga uzoq yillik tajribaga ega mohir jurnalistlardek saboq beryaptilar. Bu saboqlarni o'z onalari — Latofat opadan o'rgangan bo'lsalar, ajabmas. Chunki u kishi ham uzoq yillardan buyon matbuot sohasida mehnat qilib keladilar-da.

ONASINING QIZI

To'garakka a'zo bo'lganimga hali ko'p vaqt bo'lmasa-da, reportaj, intervyu, maqola nima, ular orasidagi farq nimalardan iborat ekanligini yaxshi bilib oldim va bilganlarim asosida imtihon topshirdim. Hay'at a'zolari o'ta bilimdon va qattiqqo'l bo'lishlariga qaramay, hammamiz sinovdan muvaffaqiyatli o'tdik. Bu sinov biz uchun nafaqat bilimlarimiz sarhisobi, balki yangi qirralarimiz kashfiyoti ham bo'ldi.

Bugungi matbuot va ommaviy axborot vositalari xodimlari kuni bilan Nazokat opamizni, qolaversa, SHO'IMdagi barcha xodimlarni, respublikamizdagi barcha jurnalist aka va opalarimizni chin qalbidan tabriklayman.

Sizga esa aziz tengdoshlarim, aytar gapim shuki, o'z yo'lingizni tanlang va kelajagingiz uchun hozirdan poydevor quring. Shundagina oltinga teng yoshlik damlaringiz besamar o'tmaydi.

*Muxlisa MUSAXO'JAYEVA,
SHO'IM qoshidagi «Yosh jurnalistlar» to'garagi a'zosi.*

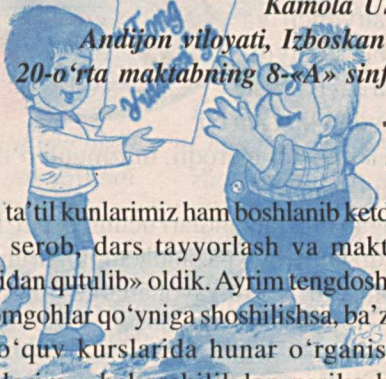

XOTIRA UYG'ONSA GO'ZAL

Olamdan o'tgan insonlarni xotirlash, ruhlarini shod etish — biz tiriklar uchun ham qarz, ham farzdir. Men xalqimizning qalbiga o'zining betakror she'rlari bilan kirib borgan, taniqli hofizlarimiz she'rlarini sevib kuylagan mashhur shoir Muhammad Yusuf haqida so'z yuritmoqchiman. Bizga ma'lumki, shoirlar gulshanida o'z ifori va tarovatiga ega bo'lgan shoiramiz Zulfiyaxonim xotiralarini mangu yod etish maqsadida iqtidorli qizlar uchun «Zulfiya» nomidagi Davlat mukofoti ta'sis etilgan. Iqtidorli qizlar qatorida qalami o'tkir o'g'il bolalar ham bor, albatta. Ularning iqtidorini yuzaga chiqarish va ijodlarini rag'batlantirish maqsadida marhum shoirimiz xotirasini yod etish uchun «Muhammad Yusuf» nomidagi mukofot ta'sis etilsa, yaxshi bo'lardi. Bu mening shaxsiy fikrim albatta. Boshqa tengdoshlarim ham fikrimga qo'shilisharmikin?

Kamola USMONOVA,
Andijon viloyati, Izboskan tumanidagi
20-o'rtta maktabning 8-«A» sinf o'quvchisi.

Mana, ta'til kunlarimiz ham boshlanib ketdi. Endi bo'sh vaqtimiz serob, dars tayyorlash va maktabga borish «tashvishidan qutulib» oldik. Ayrim tengdoshlarimiz soya-salqin oromgothlar qo'yniga shoshilishsa, ba'zilar to'garak va turli o'quv kurslarida hunar o'rganishadi. Ayrim tengdoshlarim bekorchilikdan zerika boshlaydilar. Shunday tengdoshlarimga bir maslahat bergan bo'lardim: ta'til kunlaringizni rejalashtirib oling. Men ham bo'sh vaqtlarimni qanday o'tkazish haqida oldindan reja tuzib qo'rganman. Albatta

TA'TIL KUNLARINGIZNI REJALASHTIRIB OLING

rejamga onajonimga uy yumushlarida yordamlashish, darsliklardan olgan bilimlarimni mustahkamlash, badiiy kitoblar o'qish va albatta sevimli gazetamga maqolalar yo'llashni ham kiritib qo'ydim. Siz-chi, aziz tengdoshlar, ta'til kunlaringizni qanday o'tkazmoqchisiz? Bu haqda «Tong yulduzi»da o'qishni juda-juda istardim.

Madina RO'ZMATOVA,
Farg'ona viloyati, Rishton tumanidagi
32-umumta'lim maktab o'quvchisi.

Yangi, rivojlangan jamiyat qurar ekanmiz, eng avvalo o'quvchi yoshlarimizni bilimli, e'tiqodli, yangiliklarga qiziquvchan va intiluvchan komil insonlar qilib tarbiyalashimiz lozim.

bizning Nabi G'aniyev nomli kollejimizda barcha sharoitlar yetarli. Maskanimiz kino va video apparatlari bilan

KOLLEJIMIZ SIZGA MUNTAZIR

Bu esa: biz ustoz murabbiylardan juda katta mas'uliyat, tinimsiz mehnat va bardosh talab qiladi. Maqsadimizga erishishimiz uchun esa o'quvchilarimizga ta'lim-tarbiya berishning o'zi kifoya qilmaydi. Ularni sportga oshno qilishimiz, darsdan bo'sh vaqtlarini maroqli, mazmunli o'tkazishlari uchun turli tadbir va tanlovlarga jalb qilishimiz, sport bellashuvlarida chiniqtirishimiz lozim. Tantalalar, ijodkorlar va taniqli insonlar bilan uchrashuvlar farzandlarimizning badiiy, estetik tafakkurini oshirib, ma'naviyatini boyitsa, sport musobaqalari ularni sog'lom fikrlashga chorlaydi. Bunday ishlarni amalga oshirish uchun

to'liq ta'minlangan bo'lib, bu nazariyani amaliyot bilan birga olib borishda juda qo'l

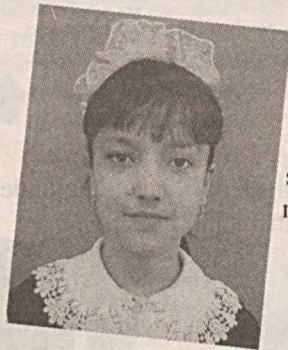
keladi. Kollejimiz direktori Abduvali aka Sodiqovning sa'y-harakatlari bilan yana ko'plab ibratli ishlar amalga oshirilmoqda. Tohira opa Jumanova, Ernazar Shohnazarov, Xumoyil Sulaymonova, Dilorom Yusufbekova kabi jonkuyar ustozlarimiz yosh avlodga bilim va saboq berishdan aslo charchamaydilar.

Maktabni bitirib, kim bo'lsam ekan, deya bosh qotirayotgan aziz bitiruvchilar, kino va video texnikaga qiziqsangiz, kollejimizga marhamat qiling. Biz esa sizdan bor bilim va mahoratimizni ayamaymiz.

Baxtiyor BEKOV,
kollej direktorining o'rinbosari.

San'atimiz g'unchalari

Mohinur Niyozova Narpay tumani, Oqtosh shahridagi 60-umumta'lim maktabining 4-sinfida tahsil oladi. Sinfidagi eng a'lochi o'quvchilardan biri. Ona tili, o'qish, matematika, musiqa fanlarini juda yaxshi ko'radi. Uch yoshidanoq qo'shiq aytishga mehri tushgan qizaloqning ishtirokisiz bog'chada hech bir tadbir o'tmasdi. Undagi san'atga bo'lgan ishtiyoqni o'z vaqtida ilg'agan buvijonisi Ibodot opa nabirasini Oqtosh shahridagi 13-san'at maktabiga yetaklab keldi.

MOHINUR

Hozirda Mohinur shu maktabning 2-sinfida o'qiyapti.

— Mohinurdagi qo'shiq aytishga bo'lgan havasni bog'chaga qatnab yurgan chog'laridayoq payqagandim, — deydi uning ustoz Shavkat aka Tursunov. — O'shanda bog'chada musiqa o'qituvchisi edim. Mana endi o'zim unga ustozlik qilmoqdaman. U ayniqsa, maqom yo'nalishidagi qo'shiqlar kuylashni yaxshi ko'radi. «Ey nozanin», «Ra'nolanmasun», «Tanovar-2», «Otmagay tong» kabi maqom qo'shiqlarini berilib ijro etadi. Ayni damda Sobir Abdulla g'azali bilan aytiladigan «Dugoh» qo'shig'ini o'rganmoqda. Men kelajakda Toshkent san'at kollejining maqom bo'limiga o'qishga kirish orzusidagi Mohinurdan ajoyib san'atkor chiqishiga ishonaman...

Ustozning bu ezgu-tilagiga biz ham qo'shildik. Iloyo, ular ijobatini ko'rib, quvonib yurish Mohinurga nasib qilsin.

Mohigul ESHPO'LATOVA,
Samarqand viloyati, Narpay tumani, «Nigoh» gazetasining jamoatchi muxbiri.

Oliy o'quv yurtlarini tugatgach, yana o'zining qadrdon maktabiga kelib ishlayotgan sobiq bitiruvchilar haqida juda ko'p eshitganmiz. Hikoyamiz qahramoni Laylo opa Rajabova ham ana shunday ustozlardan biri. Fransuz tiliga

yanada oshirish maqsadida tinmay izlanadigan Laylo opa 1995-yilda viloyat miqyosida bo'lib o'tgan fransuz tili o'qituvchilarining respublika seminaridagi faol ishtiroki uchun Fransiyaning Ruana shahrida bir oy tajriba almashib kelish

Ustoz haqida so'z

o'rinbosari vazifasiga tayinlashdi. Qisqa vaqt ichida ustoz o'quvchilarni kasb-hunarga yo'llashda, 9-sinf bitiruvchilarining keyingi taqdirini ta'minlashda anchagina yutuqlarni qo'lga kiritdi. Maktabning obod va ozodaligida ham u

SHOGIRDLARIN

SOG'INGAN USTOZ

bo'lgan mehr Laylo opani o'zi tahsil olgan G'ijduvon shahridagi Ulug'bek nomli maktabga yetakladi. Tanlagan kasbini astoydil sevgani bois yangi jamoada o'z o'rnini tezda topib oldi. Oz fursatda hamkasblari hamda shogirdlari mehrini qozonishga muvaffaq bo'ldi. Faqat saboq beribgina qolmay, jamoat ishlarida ham faol qatnashadigan, shogirdlaridan vaqtini hech ayamaydigan ustoz nomini otanalar ham mehr bilan tilga ola boshladilar. O'quvchilariga saboq berish bilan birga, o'z ustida ham tinmay ishlaydigan, bilim va tajribasini

baxtiga muyassar bo'ldi. Shuningdek, tuman xalq ta'limi bo'limi, viloyat xalq ta'limi boshqarmasining «Faxriy yorliq»lari bilan ham taqdirlandi.

Laylo opaning nafaqat o'quvchilari, balki hamkasblariga ham o'rnak bo'larli yana bir jihati bor: u basketbol bo'yicha mohir sportchi hamdir.

Maktab jamoasi Laylo opada mujassam bo'lgan ishchanlik, talabchanlik, mas'uliyatlilik kabi qobiliyatlarni inobatga olib, uni ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha direktor

kishining hissasi katta. Yoshlarni ogohlikka davat etishda, giyohvandlik, ichkilikbozlik va chekishga qarshi tarbiyalashda talaygina chora-tadbirlar belgilab, ularni amalga oshirishda o'zi bosh-qosh bo'lyapti. Tarbiyasi og'ir bolalar ham, kam ta'minlangan oilalar farzandlari ham Laylo opaning e'tiboridan chetda qolmaydi. O'tgan yili «Mehr va muruvvat yili»ga bag'ishlab maktab va mahalla hamkorligida talaygina tadbirlar o'tkazgan bo'lsa, «Sihat-salomatlik yili»ga bag'ishlangan kecha va tadbirlari ham ulardan kam emas...

Tunov kuni Laylo opani uchratib qoldim. Yozgi ta'til kunlarimiz endigina boshlangan bo'lsa-da, qadrdon maktabi, sevimli o'quvchilarini sog'inib qolgani ustozning gap-so'zlaridan, yuzko'zlaridan shundoqqina sezilib turardi.

Rahmon AHMEDOV,
O'zDJTU jurnalistika fakultetining
I-kurs talabasi.
Nargiza AKBAR qizi.

«Agar bir jonga bo'lsang mehribon,
demak salomatdir sendagi imyon».
Amir Xusrav DEHLAVIY

Xalqimiz bag'ri keng, mehmondo'st, mehr-oqibatli, kechirimlm, shuningdek, ziyrak va dono xalq. Tildan tilga o'tib kelayotgan maqol va matallarimiz zamirida bir olam ma'no mujassamligi ham bejiz emas. Shu o'rinda bobolarimizning bir hikmatini eslab o'tishni joiz bildik: «Savob — bu shunday bir daraxtki, uni har bir yurakka eking. Kezi kelib, uning ezgulik deb ataluvchi mevasidan o'zingiz bahramand bo'lasiz...»

Siz ham aziz bolajonlar ana shu mehridaryo, bag'ri keng xalqning farzandlarisiz. Demak, sizning murg'ak qalbingiz ham mehr-muruvvatga, shavqatga limmo-lim... Atrofingizga bir nazar tashlang. Ko'zingiz biror nogiron tengdoshingizga tushsa, unga yaqinroq boring, ko'nglini so'rang. Imkon bo'lsa, u bilan do'st tuting...

Poytaxtimizdagi Buyuk ipak yo'li ko'chasi bo'ylab ketaverishda katta yo'l yoqasida Mirzo Ulug'bek tumani madaniyat uyi joylashgan. U yerda imkoniyati cheklangan bolalar klubi faoliyat ko'rsatadi.

K l u b d a etilishida Kurochkina Grenada Konstantinovnaning xizmatlari beqiyos. Hozirda shahrimizning 8 ta tumanida ish olib borayotgan bo'limlarimizda ishlar qizg'in davom

Homiylik qilish istagini bildirishdi. Ana shunday muruvvatli insonlardan biri bo'lmish kengashimiz a'zosi Zamiraxon Rasulova bizga

SAVOB DARAXTINING YAPROQLARI

qurshovida ular bilan qizg'in suhbat qurayotgan bir ayolga ko'zim tushdi.

— *Kimnidir izlayapsizmi?* — so'radi haligi ayol kimga murojaat qilishimni bilolmay turganimni ko'rib.

— Ha, — deyman unga umidvor boqib. — Menga «KRIDI»ning rahbari *Zamira opa Bozorova* kerak edilar.

— Keling, xizmat, siz izlayotgan o'sha ayol men bo'laman.

Maqsadimni aytgach, suhbatimiz qizib ketdi. U kishiga beradigan savollarim mazmunini oldindan bilgandek, klubning qachon va qanday tashkil topgani, bugungi va ertangi rejalarini haqida so'zlay ketdilar:

— Mirzo Ulug'bek tumanida joylashgan «KRIDI» — Nogiron bolalar sog'lig'ini qayta tiklash va ularni birlashtirish klubimiz 1995-yildan buyon faoliyat ko'rsatadi. Toshkent shahri hududida faoliyat ko'rsatadigan klubimizning tashkil

etyapti. Shu kungacha tumanimiz miqyosida 400 nafar imkoniyati cheklangan bolalar ro'yxatga olingan. Ularning umumiy soni esa 2 mingdan oshib ketgan. Biz ularni har birining turar

jo'yidagi poliklinikalardan izlab topdik va oilaviy sharoiti bilan yaqindan tanishdik. Sekin-asta ular bilan do'stlashish ishlarini yo'lga qo'ydik. Endigi navbat bizga ne-ne orzu-umidlar bilan boqib turgan shu qora ko'zlarga mehr ulashish edi. Oramizda mehr-oqibatli, serhimmat, yaxshi insonlar ko'p ekan, bizga yordam qo'llarini cho'zishdi.

n a f a q a t moddiy, balki ma'naviy jihatdan ham, o'rinli maslahatlari va shijoati bilan ham yordam berib keladilar. Klubimiz qoshidagi «Mohir qo'lchalar» to'garagi a'zolari yaratgan ishlarni ko'rsangiz, ularni imkoniyati cheklangan bolajonlar yaratganiga ishingingiz kelmaydi. To'garak rahbarlari Tatyana Selniker, Nor Svetlana, Lyudmila Kikteva kabi mehribon ustozlar doimo ular bilan. Yaqinda ularning bu o'quvchilari g'olib deb topildilar. Shahar bosqichida o'tkazilgan «Maftunkor ranglar dunyosi» ko'rik-tanlovida 7 nafar shogirdlari respublika bosqichiga yo'llanma oldilar.

«Plastika» raqs guruhimizdagi bolalarning xatti-harakatlarini kuzatib, ulardagi g'ayrat va shijoatdan, ko'zlaridagi ertangi kunga bo'lgan umid va ishonchdan hayratga tushmay ilojingiz yo'q. Klubimiz a'zolari salomatligini yanada mustahkamlash maqsadida shahrimizdagi «Metrafanov» suv

havzasi rahbarlari bilan kelishgan holda ularning bepul cho'milishlarini yo'lga qo'ydik. AQSHdagi mutaxassislar bilan hamkorlikdagi ishlarimiz ham o'z samarasini beryapti. Ularning vakillaridan Patrissiya va Linda xonimlar kelib, tashkilotimizga «Ota-ona — ota-onaga hamdard» nomli ochiq seminar o'tkazib turadilar. Tashkilotimiz nodavlat bo'lganligi bois, mablag' masalasida biroz qiyinchiliklarga uchrab turibmiz. Xayriyatki, oramizda savobtalab insonlar juda ko'p. O'zbekiston Xalq artisti Yulduzxon Usmonovning bir necha marta tashkilotimizga ko'rsatgan moddiy yordamidan boshimiz ko'kka yetdi.

Qaniydi, safimizda shunday insonlar yanada ko'paysa-yu, bizga umidvor boqayotgan o'ksik qalblarga biroz bo'lsa-da, taskin bera olsak... Zamira opa huzuridan qaytar ekanman, nazarimda uning yuragidagi savob daraxti yaproqlari shivirini eshitgandek bo'ldim...

Ma'mura MADRAHIMOVA.

«2005 – Sihat-salomatlik yili»

Maktabdan qaytgan Alisher uyga kirsam, dadasi sigareta tutatib, gazeta o'qib o'tirardi.

— Assalomu alaykum, dada.

— Vaalaykum assalom. Ha, ota o'g'il, nega maktabdan kech kelding? — boshini gazetadan ko'tarmagan holda so'radi dadasi.

— Maktabimizda «Chekish sog'liqqa zarar» degan mavzuda yig'ilish bo'lib o'tdi. Shunga kechikdim.

— Tavba, o'qituvchilaringga ham hayronman-da. Shu mushtdekina bolalarga ham shunday narsalarni gapirib o'tirishadi.

Sigaret tarkibida juda ko'p miqdorda nikotin moddasi bo'lib, u inson organizmi uchun o'ta zararlidir. Olimlarning ta'kidlashlaricha, sigaret tutuni o'pka rakini keltirib chiqarishga sabab bo'larkan. Undan tashqari, bir tomchi nikotin otni o'ldirarkan. Chekuvchilarning hayoti har chekkanida 20 soniyaga kamayib borarkan.

— Voy o'g'lim, unda men o'zimni-o'zim xarob qilayotgan ekanman-da.

— Ha dada, agar sizga biror kor-hol bo'lsa, biz nima qilamiz? Shuning uchun

NAF BERGAN YOLG'ON

— Eh, dada siz bilmaysiz-da. Tunov kuni chekib turgandim, o'qituvchimiz ko'rib qoldi.

— Nima deding, chekayotgandim? — deya ota o'g'lining qulog'idan tortdi. — Sen bola chekishni kimdan o'rganding?

— Voy dada, qo'yvoring, qulog'im og'riyapti. Sizga havas qilib chekib yurardim.

— Ha, o'zingdan chiqqan baloga, qayga borasan davoga, deb shunga aytadilar-da. Menga qara, ogohlantirib qo'yay, yana bir marta chekadigan bo'lsang, o'zingdan ko'r, — deya o'ychan qiyofada kursiga o'tirib qoldi ota.

— Dada, o'qituvchimizning gapini eshitib, chekishni tashlashga qaror qildim. Ularning gaplarini daftaringga yozib olgandim. Mana siz ham eshiting:

chekishni tashlang, — yig'lamsirab ta'kidladi Alisher.

— Mana o'g'lim, tashlaganim bo'lsin. Qo'lidagi papirosini tashlab, oyog'i bilan ezg'iladi. Endi borib, uydagi qolgan sigaretlarni ham olib chiq...

Alisher dadasining aytganini bir zumda bajardi.

— Dada, bularni do'konga topshirib, puliga daftarmi, kitobmi olsammikan, deb o'ylayapman.

— Do'konga topshirsang, boshqa birov sotib olib chekadi.

Ber buyoqqa, hammasini yoqib tashlayman...

Siz Alisherni rostdan ham chekadi, deb o'ylamang. U bularning barini o'ylab topgandi. Rejasi amalga oshdi. Ammo biroz qulog'i og'rigani yomon bo'ldi-da.

Venera TURDIYEVA,

Zarkent qishlog'idagi 15-maktabning 10-sinf o'quvchisi.

DARDNI VENGAN YURAGI TOG'LAR

Poytaxtimizning Mirzo Ulug'bek tumanida kar va soqov bolalar tahsil oladigan 101-maxsus maktab-internat bor. Internat qoshida tashkil etilgan raqs to'garagi san'at shaydolarining sevimli maskaniga aylangan. To'garak baletmeysteri Shahnoza Mo'minjonova,

konsertmeyster Tatyana Buboviklarning sa'y-harakatlari bilan yosh raqqoslar turli bellashuvlar, ko'rik-tanlovlarda faol ishtirok etib, g'oliblikni qo'lga kiritmoqdalar. «O'zbekiston vatanim manim» tanlovining tuman bosqichida zamonaviy tojik raqsini ijro etgan qizlarning parivash singari xiromlari tomoshabinlarning olqishiga sazovor bo'ldi. Shogirdlari muvaffaqiyatlaridan ruhlangan Tatyana Bubovik shunday deydi: «Tug'ma nuqsoni bo'lsa-da, hayotga bo'lgan qiziqishi aslo so'nagan raqqosa qizlarimning intilishlaridan bir olam zavq olaman. Ular mening qo'l harakatlarimdan raqs ohanglarini ziyorlik bilan ilg'aydilar. «Xorazm lazgisi», «Mustahzod», «Soqinomai safti kalon» kabi o'zbek xalqining sevimli raqsalarini ijro etish o'quvchilarimning jon-u dili. Har bir bolaning o'ziga xos dunyosi bo'ladi. Biz ustozlarning vazifamiz

— ular dilini teran anglashimizda. Qirq kokil sochlari-yu, zar do'ppilari o'zlariga yarashib turgan raqs olamining malikalariga san'atda yuksak parvozlar yor bo'lsin.

— ular dilini teran anglashimizda. Qirq kokil sochlari-yu, zar do'ppilari o'zlariga yarashib turgan raqs olamining malikalariga san'atda yuksak parvozlar yor bo'lsin.

Elvira ABDUGAPPAROVA.

Ayyomingiz muborak,

«HAMON QO'LIMDA QALAM»

Men jurnalistikaga endigina qadam qo'yayotgan havaskor ijodkorman. Shundanmi, katta tajribaga ega bo'lgan ijodkorlarni ko'rsam, ular bilan gaplashgim, maslahatlariga quloq tutgim kelaveradi. Kuni kecha nashriyotda keksa shoir va jangchi jurnalist Nazarmat otani uchratib qoldim. Jurnalistlar bayrami bilan samimiy qutlab, men uchun biroz vaqt ajratishlarini, jurnalistikaga ilk qadamni qachon qo'yganliklari haqida so'zlab berishlarini iltimos qildim.

— Yaqinda Bo'stonliq tumanining markazi G'azalkent shahrida respublika yozuvchilarining uch avlod vakillari uchrashuvi bo'ldi. Unda men ham qatnashdim. Zalda keksalar, maktab o'quvchilari ko'p edi. Qo'lga qalam tutib, yon daftariga eshitganlarini yozib olayotgan o'g'il-qizlarni ko'rib, bolaligimni eslab ketdim...

Boshlang'ich maktabda o'qib yurgan chog'larimdan o'q she'rlar mashq qila boshlaganim kechagidek yodimda. Akam Ashirmat texnikumda o'qirdi. Do'stlari bilan birgalikda bizga ustoz shoirlarning she'rlaridan, shuningdek, o'z she'riy mashqlaridan namunalar o'qirdilar. Ularni tinglab, o'zga bir ajib olamga tushib qolganek bo'lardik. Esimizda qolganlarini yozib olib, yod olardik. Maktabga kelib, sinfdoshlarimizga ham o'qib berardik. Ana o'shanda mening murg'akkina qalbimda ham she'riyatga havas uyg'ongan bo'lsa kerak. Xayolimga o'z-o'zidan quyilib kelayotgan she'riy misralarni yon daftarimga tushirib, akamga ko'rsatardim. Akam ancha durust, mashq qilaver, birga she'r yozamiz, deb ko'nglimni ko'tarardi.

Uning daldalaridan ruhanib, kichkinagina bir she'r yozdim va uni «Qo'zichoq» deb nomladim. Bu she'riy mashqim 1934-yilda «Lenin uchquni» (hozirgi «Tong yulduzi») gazetasida chop etildi...

Shu-shu qo'limdan qalam tushmaydi. O'rta maktabda ham, oliy bilimgo'ha ham, ikkinchi jahon urushi jangohlarida yurganimda ham qog'oz va qalam hamrohim bo'ldi. Frontda bo'lganimda bo'sh vaqt topildi deguncha, okopdami, yerto'ladami o'tirib, she'rlar yozardim va ularni «Qizil O'zbekiston» (hozirgi «O'zbekiston ovozi») gazetasiga yuboardim. Ular gazetada chop etilgach, tahririyat xodimlari menga ham yuborib turishardi. Bu esa meni Vatanimni astoydil himoya qilishga, xalqimizning jangohlarda ko'rsatayotgan jarosati, matonatini yanada ko'proq madh etishga ruhlantirardi...

Urushdan qaytib, poytaxt matbuotlarida ishladim. Ustozlarim G'afur G'ulom, Oybek domlalaridan juda ko'p narsalarni o'rgandim. Bir qancha kitoblarim chiqdi. Hali-hamon qog'oz-qalam qo'limdan tushgani yo'q. Chunki xalqimga, ona Vatanimga qalam bilan xizmat qilish katta baxt ekanligini juda yaxshi bilaman.

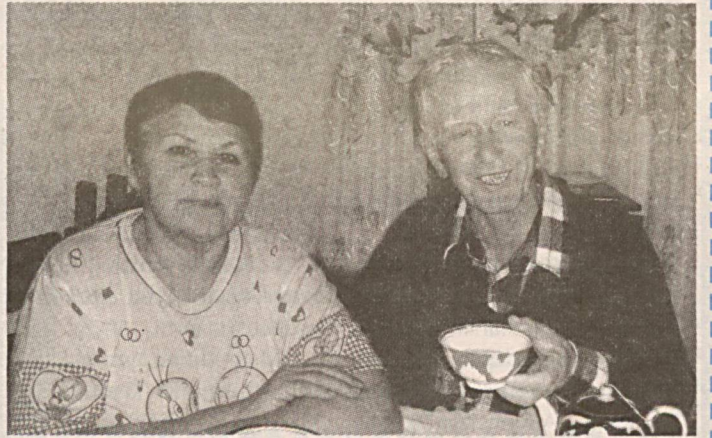
Ustoz Nazarmat otaning gaplarini tinglar ekanman, yoshlari ancha ulug' bo'lsa-da, bolalikdagi voqealarni xuddi kechagidek eslashlariga, o'z hayot yo'llari haqida faxr va iftixor bilan so'zlashlariga juda-juda havasim keldi. Bizga ham ana shunday ustozlarning yo'llari nasib qilsin, deya astoydil niyat qildim.

Nodira MIRZAYEVA suhbatlashdi.

Aziz bolajonlar, biror gazeta yoki jurnalni qo'lingizga olsangiz, dastlab unda chop etilgan surat va rasmlarni, bezagini tomosha qilsangiz kerak-a? Bizlar ham shunday qilardik. Uyimizga kelib turadigan «Gulxan», «G'uncha» jurnallari va «Lenin uchquni» (hozirgi «Tong yulduzi») gazetalarini qo'limizga olishimiz bilan rang-barang rasmlarini zo'r qiziqish ila tomosha qilardik. Suratlar

BIZNING RAVIL AKAMIZ...

muallifi — Ravil aka Albekovning nomi barchamizga yod bo'lib ketgandi.

Ravil aka Albekov izlanuvchan, serg'ayrat, butun umrini bolalarga bag'ishlagan insonlardan yana biri. Ko'plab suratlar olib, minglab insonlarning beg'ubor bolalik damlarini manguga muhrladilar. Ilmu hunar o'rganib, kelajakka dadil qadam qo'yayotgan yoshlar hayotini aks ettirdilar. Qanchadan-qancha ijodiy uchrashuvlar, musobaqalar, ko'rgazmalardan fotolavhalar tayyorlab, gazeta va jurnallar sahifalarini yanada boyitdilar. Eng muhimi, yuzlab shogirdlar tarbiyaladilar...

Endilikda o'ta mehribon va hamfikir umr yo'ldoshlari Nodira opa bilan umrguzaronlik qilib, nabiralar tarbiyasi bilan mashg'ullar. Shuningdek, shogirdlari ishlarini maroq bilan kuzatib borishni ham kanda qilmaydilar, ulardan qimmatli maslahatlarini ayamaydilar.

Yaqinda Ravil akani ko'rgani bordim. Benazir, kamtarin va kamsuqum ustozimiz hamon o'sha-o'shalar. Ruhlari tetik, kafiyatlari ko'tarinki. Shogirdlari nomidan kasb bayramlari bilan qizg'in tabriklab, uzoq umr, sihat-salomatlik tiladim.

Mirvosil ODILOV.

Ziyodulla sizlarning tengdoshingiz. U

102- maktabning 3-sinfini tamomladi. Kichik jussali, yuz-ko'zlarida allaqanday hadikmi, hayajonmi, xayolmi yashiringandek... Tahririyatimizga yozgi ta'tilning ilk kunlarida bobosi bilan kirib kelgan Ziyodullajon bizga o'zi yozgan bir qancha she'rlarini olib kelibdi. Shunisi qiziqki, o'rtog'ingiz juda ta'sirchan, o'ychan va o'z o'rnida g'amgin bolagayam o'xshaydi. Hamiddullo bobosidan bu sirlarga javob izlashga jazm etdik.

— Mening nevaram

MAHALLANING «SHOIR BOLA»SI

sho'x emas. Har bir narsa hodisalarga befarqmas. Maktabda yaxshi o'qiydi. Kitoblarni yaxshi ko'radi, ammo hali ko'p kitoblar o'qishni boshlagani yo'q. Mahallamizda Ziyodulla shoir bola deb tanilib qoldi. Bobosining

MEHMON

Mana bugun bizning uy, To'lib ketti mehmonga. Yangragan sho'x, navo kuy, Huzur beradi jonga.

Dasturxonlar ham to'kin, Hammamiz sho'du-xandon. Bobom duo qiladi; Uydan ketmasin mehmon.

Mehmon kelgan xonadon, Doimo baxtga hamdam. Kimki yaxshi mezbondir, O'shadir, yaxshi odam... Ziyodulla HAMIDULLAYEV, poytaxtimizdagi 102-maktabning 4-«A» sinf o'quvchisi.

shunday bola. O'yinqaroq va juda

so'zlariga jiddiy quloq solayotgan Ziyodulla astagina ta'tilda o'tilgan darsliklarimni takrorlab o'qimoqchiman»,— deydi. Bobosi yana qo'shimcha qiladilar. Biz bugun nevaram uchun ko'pgina ertak va qiziqarli she'riy kitoblar sotib olamiz. Chunki Ziyodulla she'riyatga ko'ngil qo'ydi. Shu kunlarda u faqat ijoddan bo'shamayapti. Ko'ngliga

gapirmaydi.

— She'r yozishni qachon boshladingiz?— deya sekingina so'rayman shoir boladan.

— Shu yili. U qo'lidagi oq qog'ozlarga yozilgan bir talay, to'rt misrali she'riy mashqlarini ko'rsatadi. Lotin yozuvidagi aji-buji husnixati ham negadir ko'zimga chiroyli ko'rinib ketadi. Sarlavhalariga ko'z yugurtiraman. Osmon, bulut, quyosh, gullar qushlar, chumolilar va shular kabi siz-u-bizni hayratlantiradigan sehirli dunyoning manzaralariga atalgan

bolalarcha tuyg'ular jangi bilan ro'baro' kelaman. Endigina qo'lga qalam olgan bizning qiziquvchan shoir bolamiz, qo'lidagi she'rlaridan o'qiy ketadi.

Sen qushchasan, qushchasan, Osmonlarda uhasan. Senga qarab to'ymayman, Buncha ham chiroylisan.

Qoshlari bir tutam bobosi, nevarasining she'r o'qishidan shodlanadi. Adabiyotga ko'ngil bog'laganini ko'rib zavqlanadi. Ziyodulla ta'tilni unumli va mazmunli boshladi. Shu bir hafta ichida yangi-yangi she'rlar yozib ularni menga birinchi bo'lib o'qib beryapti— deb faxrlanyaptilar. Kechagina oyisi ishdan bordi— da: «she'rlaringni bosib chiqaradigan joy manzilini bilib keldim»,— dedilar. Mana bugun biz sizlarni topib keldik...

Bir-biriga kuchli mehr qo'ygan bobo va nabiraga boqar ekanman, ularning yuzida balqayotgan nurga, xonamizni yoritib turgan shuurga, hayot zavqidan, yoshlar bahsidan emranayotgan kunga shukronalik qilaman.

Xurshida BOYMIRZAYEVA.

aziz ustozlar!

BOLAJON INSON

Yayra opa Sa'dullayevani yaqindan bilganlar ularga shunday nisbat berishadi. Darhaqiqat, bolalarga bo'lgan muhabbat opaning hayoti va ijodi mazmuniga aylangan. Shunday bo'lmaganida, bolalarni jon-dildan sevmaganlarida, uzoq yillar mobaynida ularning nashri bo'lmish «Gulxan» va «G'uncha» jurnallariga rahbarlik qilarmidilar?! Bolajonlarning sevimli gazetasi «Tong yulduzi»ning eng faol muxbirlari safida yurarmidilar?..

Yayra opaning uzoq yillik samarali mehnatlari hukumatimiz tomonidan munosib baholanib, «Sog'lom avlod uchun» ordeni bilan taqdirlanganlar. Vatanga, xalqimizga, do'stlarga, oilaga muhabbat ruhida yo'g'rilgan o'nlab kitoblar yozdilar va yozyaptilar. Bugun ham e'tiboringizga Yayra opaning «tandirdan yangi uzilgan, issiqqina» bir hikoyasini havola qilyapmiz.

Hozirgi kunda o'g'il-qizlari, nabiralari ardog'ida keksalik gashini surayotgan Yayra opamizni bugungi ayyom bilan chin dildan muborakbod etamiz va ulardan yangi-yangi asarlar kutib qolamiz.

Sizlarga men, aziz bolalar, ukam haqida, ya'ni O'zbekiston xalq artisti Xayrulla Sa'diyev haqida hikoya qilib bermoqchiman. Hikoyam sal

— E, uniyam bilasizmi?
— Bilganda qandoq. Boshqalar ham eshitsin, deyaqman-da.
— Ha, bundoq deng. Fatxulla

«SHUM BOLA» AKANGIZDAN SALOM

boshqacharoq uslubda yozilgan. Shunday qilib... Ha, aytib qo'yay. Katta amakisi Hikmatulla Qoriyev, Xayrullaning otasi Habib Sa'diy o'zbek teatr san'atining ilk qaldirg'ochlaridan biri bo'lganlar.

... Tavba-tavba. Shu ukam haqida gapirmoqchi bo'lsam, og'zimning tanobi qochadi. O'ziyam quvnoqda-quvnoq. Ko'nglida borini aytadi-qo'yadi. Sira yashirmaydi.

— Bolaligimdayam «shum» bola ekanman. Taxtapul (hozirgi Sobir Rahimov) ko'chamizdan 6-tramvay o'tardi. Ko'cha ham haligiday, tramvay ham...

imirsilab yurganidan uni «Eshak arava» deyishardi. Jin ko'chamizdan bolalar bilan o'ynab, otilib chiqibman - u tramvayga borib urilibman. Haydovchidan qo'rqqanimdan tramvayning oldiga tushib yugurib ketaveribman. Tramvaychi Yahyo amaki pastga tushib, hoy bola, yo'ldan qoch, desalar ham o'rtadan ketayapman.

O'zi yugurishdan tekkan ekan shekilli, kunlarning birida tomga chiqib, varrak uchirayotgan edim, o'ziyam varrakmisan-varrak edi-da. Dardaragini qizil xitoy qog'ozidan yasagan edim. Uzoqqa uchsini, deb tislani ketaveribman-ketaveribman. Gup etgan tovushdan ko'zimni ochsam, maydonchamizda yotibman. Oyimlardan qo'rqqanimdan tura solib ko'chaga qochibman... Qulog'ingizga sekin aytib qo'yay, bolaligimda unchamuncha qo'rqqan bo'lsam ham, hozir mard yigitlardanman. Ko'pchilik shunaqa demasayam, o'zim shunaqa deb o'ylayman.

— O'ylayvergin, ukajonim, o'ylayvergin. Agar mard bo'lmaganingda qassobga shogird tushmas eding.

amakimlarning ishlari yurishmay qolgan paytlari edi. Tursunboy aka degan o'rtoqlari bo'lardi-yu — qassob, ana o'shalar «Endi siz mening yonimga kiring, ro'zg'oringizga u-bu chiqib turadi», deb bozorda kichkina do'koncha ochib berdilar. Fatxulla akam «Darsdan keyin menga qarashib turasan, bahonada qassobchilikni ham o'rganib olasan dedilar menga, o'zlariyam zo'r qassob ekanlar-u bilmaz ekanman-da. Tursunboy aka nuqul

qo'y so'yarkanlar. Do'konchaga go'sht olib kelib qoldilar. Do'kon oldi bir pasda xaridorlarga to'lib ketdi. Fatxulla akam ishga kirishib ketdilar.

Qo'llari dam kelishadi, dam kelishmaydi. Yana odamlar sal go'shtliroq qilib bering, deb yalinishadi. Fatxulla akam suyakdan ajrataman deb, go'shtni qing'ir-qiyshiq

kesib oladilar. Men ham qarab turganim yo'q. O'zimni zo'r qassob sanab, bolta bilan suyakni bir ursam, do'konning shiftiga tegib, qaytib tushadi. Bir mahal Tursunboy aka xabar olgani kelib qoldilar-ov... Ishqilib ikkalamiz omonimiz, hech qayerimizni pichoq kesmagan. Suyak uchib ketib, hech qayerimizni ko'kartirmagan. Lekin qovurg'alar, yana go'shtdan tozalangan ancha-muncha suyaklar to'planib turibdi. Tursunboy aka kulishni ham bilmaydilar, koyishni ham. Faqat deganlari shu bo'ldi:

— Bunaqada uyingizni topa olmaysiz, qori.

Biz ertasigayoq do'kondan badarg'a qilinganmiz.

— Yana-chi, ukajonim, agar mard bo'lmaganingda yop-yoshgina bola bir odamning gapini deb, darsdan shartta chiqib, boshingni vodoprovodning suvi tagiga tiqarmiding?!

— Rost bo'lganda qandoq. O'zim

kimyo faniga sal haligidayroq edim. O'tgan darsni so'ramasinlar, deb bekinib o'tirsam, o'qituvchimiz lop etib meni chaqirib qolsalar bo'ladimi? Sir boy berish yo'q. Chiqdim, sal shimimni ko'tarvolib.

— Qani, Sa'diyev, o'tgan darsda nimani o'tgan edik?

Nuqul nimaydi, deb o'zimga-o'zim pichirlayman. Ko'rsatgich barmog'im sochimning jingalagiga o'ralashib qoldimi, deyman, sinfda qiqir-qiqir kulgu boshlandi. Unga sari boshqa qo'lim ham boshimga ketaverdi. Shunda o'qituvchimiz:

— Sa'diyev, sochingni jingalak qilgandan ko'ra, dars tayyorlasang bo'lmaydimi?

— Men jingalak qilmayman, — dedim cho'zibgina.

Shu payt o'qituvchimiz ham: «Qattan bilaman», deb qolsalar bo'ladimi?! Endi vaziyatdan chiqishim va o'zimni oqlashim kerak. Shartta sinfdan chiqdim-u vodoprovodda oqib turgan suv tagiga boshimni tiqdim. O'ziyam kun issiq edida. Bo'lmasa qatta. O'qituvchimiz «hay-hay»lab qoldilar. «Hay-hay»lasangiz, «hay-hay»layvering, muhimi, ikkidan qutuldimu, deyman ichimda...

Yayra SA'DULLAYEVA

Xayrulla boshini sarak-sarak qilib jilmayadi. Adasi yo'talib qo'yadi. Bu yo'tal Xayrullaning sira-sira esidan chiqmaydi.

— Bilasizmi opa, nima yana esimda. Qaysi spektaklligini bilmayman-u, har qalay meni premyerasiga olib borishgan. Sahnada qishloq joy bo'lsa kerak-da. Adamlar chambarakdan tovoq olib, qaymoq yalayotuvdilar. «Ada, mengayam qaymoq bering», deb ketayotganimda, ayam «jim bo'l» deb ushlab qolganlar...

Xayrulla bir pas jim bo'lib qoldi. Uning chehrasidagi quvnoqlik asta-sekin so'na boshladi. U bevaqt ketgan, 36 yoshida hayot bilan vidolashgan adasi, o'z davrining zabardast aktyori Habib Sa'diy (Habibullaqori Sa'diyev)ni o'ylab ketdi. Men uni bu holatdan chiqarib olish uchun ancha-muncha urindim. Adasidan keyin o'z nomi o'zi bilan tug'ilgan Yodgorning ismigina uning ko'ngliga yorug'lik olib kirdi. Chunki Yodgorning tug'ilishi hammaning dardiga biroz malhamdek bo'lgandi. Ayniqsa, Xayrulla uchun yo'qotgan odami o'rnida paydo bo'lgan

***

Sevimli «Shum bola»miz Xayrulla Sa'diyev hozir oltmish besh yoshga borib qoldi. Oilaning bosh farzandi. Hayotda o'z o'rnini topgan, o'z baxt-saodatiga ega bo'lgan yigit. Ona mehri yo'llarini yoritgan, ammo ota mehri qonib-qonmagan bola. Ukasi Yodgorning (O'zbekiston xalq artisti Yodgor Sa'diyev) ota diydorini ko'rmaganiga achinadi. Bolaligidan aka-uka bir mayizni bo'lib yeyishadi. Darvoqe, ota mehri...

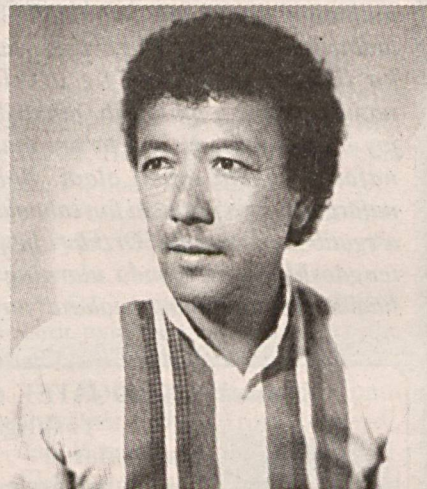
Xayrulla juda yosh edi, go'dak edi. Go'daklik olamining eng katta taassuroti — nuridiyasining bag'riga otilgani, adasining erkalab-erkalab «xachu» bo'lganlari. Xayrulla hamma narsadan ham, qo'liga tutqazilgan popuklardan ham «xachu» ni yaxshi ko'rardi. Adasi uning yonida ko'proq bo'lishini istaydi. Yelkalariga chiqib minib oladi. G'ayrat akasi bilan Lutfullaga buni ko'z-ko'z qilgisi, maqtangisi keladi. Tushaqol endi, deyishganiga ko'nmaydi. Adasining bo'ynidan quchoqlaydi. Yalt-yalt etuvchi tim qora sochlaridan taralgan xushbo'y is unga yoqadi. Adasi uni qiyqiratib, yelkasidan tushiradi. Ota-bola biram-gurpaklashishadi-biram gurpaklashishadi. Bu orada adasi to'rt oyoqlab «ot» bo'ladi. Kishnaydi. Xayrulla «ot»ning ustiga minadi. Uy sayhon yer, go'yo otchopar, chavondozning ra'yiga qarab ot yuradi, chopadi, to'xtaydi. I-ye, vaqt bo'lib qolibdi-ku. Adasining ko'zi soatga tushadi. Amakim ishga shoshadilar.

— Yana bitta, yana bitta, — umid bilan ko'rsatgich barmog'ini ko'rsatadi Xayrulla.

Adasi ko'nadi. Chavandoz otda go'yo bozor aylanadi. Oyisiga shirinliklar oladi. Xolam ishtaha bilan «xachu»layotgan o'g'illarini adasining ustidan oladilar. Xayrullaning kayfiyati negadir birdan o'zgaradi:

— Jingalagim, demadingiz-u, — gina qilgandek erkalanadi u.

Adasi «i-ye-i-ye, ana xolos» deya, uning sochlarini o'ynagan bo'ladilar. «Jingalagim-jingalagim» deya erkalaydilar.

go'dak ovunchoqqa aylandi. Adasini qo'msab, sog'inib ketganida, ukasining beshigi yoniga cho'kkalab o'tirib oladi. Goho tebratadi, goh unga qo'shilib yig'laydi. Lekin ko'z yoshini ayasi ko'rishini istamaydi. Gohida beshikda yotgan ukasining charaqlab turgan ko'zlari gavharidan adasi chiqib kelayotganga o'xshaydi. Nozik barmoqchalari bilan beshikdagi go'dakning yuzlarini silaydi. Go'dak unga jilmayib qaraydi. Yig'ini bir zumda unutib, aka ham jilmayadi. Bu ikki o'g'il Mahbuba xolamlarning qo'sh qanotlari. Ular adamlarni «katta ada», onamlarni «aba» deb ulg'aya boshlashdi...

Hikoya qilganlarim, Xayrullaning bolaligidan bir shingil, xolos. U ulg'aydi. O'qidi, kamol topdi. Xalqimiz sevgan aktyor bo'lib yetishdi. Ugina emas, bir hovlida Toshkent shahridagi Sebzor dahasining Taxtapul ko'cha, 147-uyida talashib-tortishib katta bo'lgan og'a-ini (opa-singil) farzandlarining uchtasi Xayrulla Sa'diyev, Lutfulla Sa'dullayev, Yodgor Sa'diyevlar O'zbekiston xalq artisti, G'ayrat Ubaydullayev esa taniqli telerejissyor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan madaniyat xodimi unvoniga sazovor bo'lib, el-yurt ishonchini oqlashdi va oqlashmoqda.

Ukam bog'chaga boradi

Kuni kecha Yunusobod tumani, XTBga qarashli 110-maktabgacha ta'lim muassasasida «Xayr bog'cha, salom maktab!» nomli tadbir bo'lib o'tdi. Dastavval mana shu bog'cha haqida ikki og'iz so'z yuritsak. Malika

Gayfullina, Surayyo opa Ibragimova, Dilbar opalar yuzlarida iliqlik tabassum bilan kutib olishadi. Bolalarning salomatligi, ularning kayfiyati, shaxsiy gigiyenasi uchun hamshira opalari javobgar. Bu yerda har bir guruhda fitobar

chiqishganida bu yerda o'rgangan barcha bilimlarini maktabda mustahkamlaydilar. Ularni kamolotga yetkazishda mening ham hissam borligidan mamnunman, — deydi Farida opa. Mazkur tadbirga ham bolajonlar uzoq tayyorlanishdi. Ular o'z qo'shiq va she'rlarini ifodali aytib, bu yerga yig'ilgan ota-onalari hamda mehmonlarning ko'ngillarini xushnud etishdi. Bu

KAYR, BOG'CHAJON!

opa Qurbonova rahbarlik qilayotgan bu maskanda shu

burchagi bo'lib, dorivor o'simliklardan tayyorlangan damlamalar bolakaylarning

kunlarda 70 ga yaqin kichkintoylar tarbiyalanmoqdalar. Har tongda bu yerga kelgan ota-onalarni Feruza opa

sog'lom bo'lishida yordam beradi. Bog'chada «Uchinchi ming yillik bolasi» dasturi asosida mashg'ulotlar, turli o'yinlar olib boriladi. Bu dastur bo'yicha olib borilayotgan har bir mashg'ulot bolalarni fikrini teran, dunyoqarashini kengaytirishga yordam beradi. Tarbiya maskanida kichkintoylarning musiqa mashg'ulotlari o'tishlari, she'r aytib, raqsga tushishlari uchun katta musiqa zali bor. Bolalarning sevimli joyi bo'lgan bu zalda hamma shart-sharoitlar yaratib berilgan. «Xayr bog'cha,

salom maktab!» tadbirini uyushtirish va o'tkazishda guruh rahbari Farida opa Sharifullinaning ham xizmatlari beqiyosdir.

— Bu bolalarga juda o'rganib qolganman, — deydi Farida opa. — Bu yil bolajonlar bilan 4-bor xayrlashishim. Har safar bu bayramni o'tkazganimdan keyin ularni shu yillar davomida tarbiyalab, bilganlarimni o'rgatganimdan xursand bo'lib ketaman. Chunki bular maktabga

m a s k a n d a tarbiyalanayotgan bolalarning ota-onalari mehribon tarbiyachilardan minnatdor. Mana shunday ochiq ko'ngilli, niyatlari sof tarbiyachilar bor ekan, biz ota-onalarning ko'nglimiz xotirjam. Baxtimizga mana shunday o'z kasbini sevuvchi tarbiyachilar va Malika opa Qurbonovadek talabchan rahbarlar bor bo'lsin.

Ozoda TURSUNBOYEVA.

Qashqadaryo viloyatining Chiroqchi tumanidagi so'lim go'shalardan biri «Xo'jaobod» qishlog'ida joylashgan 140-maktab haqida gap ketganida, uni faxr bilan «Yosh ijodkorlar maktabi» deyishadi. Sababi, bolajonlar turli tadbirlarda, qiziqarli uchrashuvlarda, mahallako'yda bo'ladigan yig'ilishlarda ijod namunalari o'qib berib, muxlislar ko'nglidan joy olishmoqda. Ushbu ta'lim maskanida 380 nafar o'quvchi tahsil oladi. Bolajonlarga 40 nafarga yaqin o'qituvchi fan saboqlarini qunt bilan o'rgatib kelishmoqda. Orzulari bisyor bo'lgan bu tengdoshlaringiz hamda ularning ustozlari ijod haqida shunday fikr-mulohaza yuritadilar:

Lazizbek SHOHO'JAYEV, 6-sinf o'quvchisi:

— Yoshligimdan tarixiy manbaalarga qiziqaman. Qishloqlarimizning qadimiy nomlari, sharqona udumlar, sirli tepaliklar, qaynar buloqlar haqida keksalardan eshitganlarimni qog'ozga tushiraman. Istagim yozganlarimni o'qib, tengdoshlarim ham bahramand bo'lishsa.

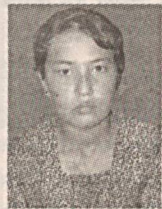
— Lazizbek, bugun qaysi qishloq tarixi haqida so'zlab bermoqchisiz?

— Qadimiy «Torjilg'a»ning tarixi haqida.

Chiroqchi tumanining yarim cho'l hududida joylashgan, «Xo'jaobod» qishlog'imizga qo'shni «Torjilg'a» (hozirgi nomi «Guliston») qishlog'i joylashgan. Faqatgina bahorgi sel va yomg'irlar tufayli paydo bo'luvchi «Qumdaryo» daryosi tumanimizning Qalqama tog' etaklaridan boshlanib, Koson tumani dala-dashtlarigacha oqib borib, singib ketadi. Daryoning bunday atalishiga sabab shulki, daryo suvi tarkibida sariq rangdagi qum juda ham ko'p. Bahor so'ngida daryo oqib tugagandan keyin uning o'zanida sariq qum uyumlari qolib ketadi. Buni «Qumdaryo» ko'prigidan turib kuzatish ayniqsa maroqli. Sariq qum noyob qurilish xom-ashyosi ham hisoblanadi. Chiroqchilik quruvchilar bu qumdan ko'chalarni asfaltlashtirishda, ko'rkam binolar bunyod etishda foydalanmoqdalar. Hattoki bir tadbirkor amakimiz uning tarkibidan kvars degan xom-ashyo olishni yo'lga qo'yibdilar. «Torjilg'a» ana shu daryodan ajralib chiqib, ushbu qishloq o'rtasidan oqib o'tgan irmoqning nomi. Yillar o'tib daryo suvi kamayishi oqibatida jilg'a suvi kamayib, u torayib ketavergan. Odamlar manzil qilgan bu joyni «jilg'a suvi toraygan joy», bora-bora esa «Torjilg'a» deb atay boshlaganlar.

Sho'rolar bu qishloqqa «Guliston» deb nom berishgan. Qishloq ahlining xohish istagi bilan bu yerda mustaqillik yillarida «Torjilg'a» qishloq fuqarolar yig'ini tashkil etilib, qishloqning asriy nomi tiklandi.

Zuhra QOSIMOVA, 5-sinf o'quvchisi:

— Maktabimiz qoshida tashkil etilgan «Yosh qalamkashlar» to'garagiga qatnashaman. O'zim ham unchamuncha she'rlar mashq qilaman. To'garak rahbarimiz ona tili va adabiyoti fani o'qituvchisi Hulkar Isroilovadan she'r yozish

usullarini, vaznlarni, qofiyalarni mukammal o'rganayapman. To'g'ri, hali yozganlarimdan o'zimning ham ko'nglim to'lgani yo'q, lekin kelgusida yaxshi she'rlar yozish uchun intilayapman.

MASHINALAR

Ular olmaydi nafas,
Benzinlari bo'lsa bas,
Juda mustahkam, o'lmas,
«Neksiya», «Tiko», «Damas».

Dilnoza SULTONOVA, 9-sinf o'quvchisi:

— «Yosh qalamkashlar» to'garagi rahbari Hulkar Isroilovaning biz ijodkorlar bilan o'tkazayotgan har bir mashg'uloti g'oyatda qiziqarli. Mashg'ulotlarimiz she'riy mushoiraga aylanib ketadi. Har kim o'z ijod na'munasini y u q o r i

baholanishini xohlaydi. Hulkar opam har bir muallifning ishiga alohida to'xtalib, kamchiliklarimizni bekami-ko'st tushuntiradilar. Ularning beminnat yordamlaridan biz o'quvchilar mamnunmiz.

Maktabim – seni maqtagum

Hoshim SULTONOV, 8-sinf o'quvchisi:

— Biz yosh qalamkashlarga ta'lim maskanimizda ijod qilishimiz uchun barcha sharoitlar muhayyo desam, aslo

CHIROQCHINING

«CHIROQ»LARI

Jahongir QO'LDOSHEV, 6-sinf o'quvchisi:

— Latifalarni o'zim yozaman. Tevarakatrofimizdagi turfa xil odamlar, ulardagi bir-biriga o'xshamaydigan qiziqarli xislatlarni ko'rib, dilimda yozish istagi paydo bo'ladi.

E'tibor berib qarasangiz, maktab partasida siz bilan yonma-yon o'tirgan tengdoshingizning ayrim kulguli holati ham yaxshigina latifa bo'lishi mumkin.

— O'zingizga yoqqan latifalaringizdan aytib bering.

— Bajonidil.

O'qituvchi: Nima sababdan cho'lda tuya minishadi?

O'quvchi: Tufflisiga qum kirib ketmaslik uchun.

***

Ikki alpinist toqqa chiqibdi:
Birining oyog'i toyib, pastga tushib ketayapti.
— Do'stim, lat yemadingmi? — so'radi birinchisi
— Bilmadim, hali yetib borganim yo'q, — jon holatda javob berdi ikkinchisi.

mubolag'a emas. Hududimizda bo'layotgan barcha tadbirlarda faol ishtirok etamiz. Ijod namunalarimizdan o'qib beramiz. Bu mas'uliyat hissi yana ham yaxshiroq izlanishga, puxta bilim olishga undaydi.

Azamatxon SHOHO'JAYEV, maktab direktori, Xalq ta'limi a'lochisi:

— Ta'lim maskanimizda bolajonlarning puxta bilim olishlari uchun barcha sharoitlar muhayyo. O'quv qurollari bilan to'liq jihozlangan fan xonalari, turli to'garaklar ular ixtiyorida. Iqtidorli o'quvchilarimizdan olti nafari tuman fan olimpiadasida faxrli o'rnlarni qo'lga kiritgan bo'lsa, «Umid nihollari» sport musobaqalarining tuman miqyosida aktiv ishtirok etgan bolajonlarimiz viloyat bosqichida ham muvaffaqiyatli qatnashdilar. Maktabimizda ijodkor o'quvchilar ko'pchilikni tashkil etadi. Tarixiy-o'lkashunoslik to'garagining a'zosi 6-sinf o'quvchisi Lazizbek Shoxo'jayevning o'lkamiz tarixi haqidagi dastlabki ishlari tumanimizda bo'lib o'tgan «Nafosat» ko'rik-tanlovida publisistika yo'nalishi bo'yicha birinchi o'ringa sazovor bo'lgan bo'lsa, Gulnoza Sultonovaning ijod namunalari ko'pchilikning olqishiga sazovor bo'lmoqda. Shogirdlarimizning erishayotgan yutuqlaridan biz ustozlarning quvonchimiz cheksiz.

Jamila ERDONOVA yozib oldi.

O'tgan haftada Prezident I. A. Karimov mamlakatimizning janubiy viloyatlarida bo'lib, harbiy qismlarning jangovar holati, chegarachilarning ahvoli bilan tanishdi. Shuningdek, janub o'fobi ostida halol mehnat qilayotgan dehqonlar, otashqalb yoshlar bilan suhbatlashdi. Biz quyida Prezident bilan bevosita uchrashib, suratga tushmagan bo'lsa-da, «mashq maydonlari»da o'zlarini toblayotgan ikki o'smir — Elbek bilan Bahodir ismli tengdoshlaringiz va boshqalar to'g'risida hikoya qilmoqchimiz.

Elbek ham, Bahodir ham oltinchi sinfni «a'lo» baholar bilan tugatib, yettinchi sinfga ko'chgan. Ular ijtimoiy jihatdan barobar, ya'ni bir xil sinfga mansub, lekin sinfdosh ham, maktabdosh ham emas. Bir-biri bilan ko'z tanish, goh-goh ko'rishib turishadi. Ammo o'rtoqlardek gaplashganini kamina muxbiringiz hech uchratmadi. Elbek — «Mehnat-rohat» korxonasi rahbari bo'lmish

chuqurligi o'n metrcha bor, eni olti-yetti metr keladi. Sementlangan. Yiqilgan odam sog' qolmaydi, kamida mayib bo'ladi. Uch-to'rtta ayol silosxona atrofini supurib-sidirayapti, ular orasida qorachadan kelgan o'smir bola ham boshini ko'tarmasdan yer supurayapti. O'g'il bolaning supurgi ushlab turishi g'alati ko'rindi. Birorta podachining bolasi bo'lsa kerak, deb o'yladim.

— Ana, Qurbon akaning nevarasi shu

kabi) topshirib qo'yib, zimdan kuzatib yurisharkan. Sinovdan o'tgan shogirdga saboq olishga ruxsat berilgan, kibr-havosini yengolmagan ayrim «shahzodalar» esa xonaqohdan haydab yuborilar edi... Musofirxona poyezd yo'lining yoqasida joylashgan. Yuk poyezdi o'tib qolsa, yog'ochdan yasalgan uy xuddi zilzila bo'layotgandek titraydi, deraza oynalari sinib tushadigandek jaranglaydi. Boz ustiga, orqa tarafda qarag'ayzor bor, qarag'ayga voqvoq qushlar in qurgan, ular kechasi Amudaryoga baliq ovlagani boradi, subhi sodiqda jig'ildonini to'ldirib qaytadi, jo'jalarini og'zidan oziqlantiradi. Onalari ovga ketganda va-vaq-vaq deb sayrab yotgan polaponlar tong yorug'ida dunyoni boshlariga ko'tarib g'avg'o boshlaydi. Istasang-istamasang tongi to'rt

Yoz o'tmoqda soz

— Iye, xotining qo'li singanmi, hovlini o'sha supuradi-da! Qaynonasining oldida kuyov qo'lga supurgi ushlasa, uyat bo'ladi, — deb Gulnora opa o'g'lining yonini oldi.

Men sir boy bermadim. Bahodirga qarab bosh chayqadim-da, ichkariga kirib ketdim.

Ertasi kuni tongda Bahodir ko'rinmadi:

— O'g'lingiz ko'rinmaydimi? — deb so'radim.

— E-e, kechasi bilan janjal qildi! Meni uyatga qoldirdingiz, ina, dedi.

— Hazillashgan edim-ku!

— Hazillashdi desam, ishonmadi.

Rosa jahli chiqdi...

— Obbo, chatoq bo'libdi.

CHEGARADA TINCHLIK

ishbilarmon Qurbon bobo Amirqulovning nevarasi bo'lsa, Bahodir o'sha korxonada yonidagi musofirxonaning ma'murasi, oshpazi, farroshi, «Bekajon», «Darakchi» kabi gazetalarni erinmasdan o'qib o'tiradigan xodimasi Gulnora opaning to'ng'ich o'g'li bo'ladi.

Avvalo, «Mehnat-rohat» korxonasi haqida ikki og'iz so'z. Bu korxonada ko'p tarmoqli bo'lib, 800 bosh qoramoli, 200 bosh qo'y-qo'zisi (albatta, «tandirboplari» ko'proq), 20 bosh yilqisi, sutkasiga 30 tonna un ishlab chiqaradigan tegirmoni, «risolushka» (objuvoz), sut zavodi; Bahrom aka, Ashur aka, Xurram aka, Anvar aka, Lyuba opa, Ro'ziqul aka ismli korxonada faollari bor. Har yili qancha ming tonna sholi, g'alla, paxta yetishtiradi. Azamat degan yigit «Damas»da har kuni yangi sog'ilgan sutni Termizga elib topshiradi. Hozir uzunligi salkam bir chaqirim, eni ellik quloch (yashil maydonchasi bilan) keladigan afsonaviy baliqxonada qurilmogda. Korxonada hududidagi barcha inshootlar Qurbon boboning shaxsiy loyihasi asosida va bevosita rahbarligi ostida bunyod etilgan. Hozir bobo 67 yoshga kirgan, ish staji 61 yil, olti yasharlik paytidan mehnat qiladi. Olti yashar paytida boshqoq terib yurib, kichik xaltachadagi bir-ikki kilo boshqoq bilan soyda oqib ketganini va uni cho'ponlar qanday qilib qutqarib qolganini hali-hali eslab yuradi. Xullas, Qurbon boboning hayotiy shiori: «MEHNAT UCHUN YASHADIM». Odatda, odamlar yashash uchun mehnat qiladi, Qurbon bobo esa mehnat qilish uchun yashaydi. Albatta, yashash uchun mehnat qiladigan odamlarni ayblab bo'lmaydi. Chunki inson Olohdan taolo tomonidan mukarram etib yaratilgan bo'lsa, hazrati inson faqat mehnat uchun yashamasligi darkor. Mehnat qiladigan ot-ulov, traktor bekorga yaratilmagan. Toki, inson yashashi uchun ham imkon bo'lsin, u bir umr eshshakdek ishlab o'lib ketmasin, deyilgan... Shunday. Biroq, Qurbon bobo mehnat uchun yaratilgan ekan, qismati shunday ekan: u kayf-safoni ham, madaniy hordiq chiqarishni ham MEHNAT deb biladi.

Xullas, shunaqa gaplar.

Biz ish yuzasidan Qurbon boboni izlab dastlab fermaga bordik. O'raga silos bosilayotgan ekan. O'raning

yerda ekan. Hozir undan bobosining qayerdaligini so'raymiz, — dedi professor G'affor aka Samadov. — Elbek, ber ke, bobong qayerda?!

Elbek supurgisini tashlab bizga yaqinlashdi. Men uning ismini «Otabek» deb eshitgan ekanman. Traktor gurillab turgan edi. Shu bois hazil qildim:

— Otabekka o'xshab siz ham Marg'ilonga ichkuyov bo'lsangiz va tong saharda uyg'onib, ko'cha eshik oldini supurib-sidirib, shakarob qilib suv sepib qo'ysangiz bormi, machitga, bozor o'charga ketayotgan odamlar «ko'p yashang, qizim» deb duo qilib o'tishadi, — dedim. — Sochpopuk ham taqish kerak, — deb ilova qildim.

— Elbekni o'sal qilmang, u yaxshi yigit, — dedi G'affor aka. — Bobong qani?

— Baliqxonada bo'lsa kerak, — dedi Elbek.

— Ismingiz Elbekmi?.. Men Otabekni deb o'ylabman.

— Parvo qilma, bu akang hazillashayapti, — dedi G'affor aka.

— Elbekning kimligini bilasizmi? — deb so'radim.

— Yo'q, bilmayman. Burungi zamonlarda «hokimlar» «elbek» deyilgan, shekilli.

— Elbek shoir bo'lgan. Bo'stonliqning Xumson degan qishlog'idan. Toshkent viloyatidan. U 1938-yilda Usmon Nosir, Abdulla Qodiriy, Cho'lponu Fitratlar safida repressiya qilingan. O'n yil muddatga xat yozish huquqidan mahrum etilib, qamoq jazosiga hukm qilingan. Qamoqxonada o'ldirilgan. Nihoyatda ziyoli, mehmondo'st bo'lgan. Qodiriy larni bir necha marta Xumsonga chaqirib mehmon qiladi.

— Bo'пти, bu akang shu yerda bo'ladi. Seni qiziqtiradigan savollar bo'lsa, musofirxonadan topasan, — deb G'affor aka bizni baliqxonaga boshladi.

Baliqxonani bir aylanib, bog' tomondan kelayotgan ko'zoynakli mo'ysafidni uchratdik. Qurbon bobo shu kishi edi. Biz ilgari Toshkentda uchrashganmiz.

— Elbekni ko'rdik, — dedi G'affor aka.

— Ta'til boshlandi, endi ish o'rganyapti. Tongda men bilan birga keladi, tushlik payti uyga olib ketaman, — deb izoh berdi bobo.

Keyin eshitdim, Qurbon bobo nevarasini o'z tarbiyasiga olgan ekan.

Qadimda buyuk so'fiylar ham birorta iqtidorli ilm tolibini shogirdlikka olsa, uni dastlab kibr-havodan forig' etar ekan, ya'ni boshqalar og'rinib bajaradigan ishlarni (masalan, hojatxonani tozalash

yarim-beshda o'tadigan yuk poyezdi va voqvoqlar tovushidan uyg'onib ketasan. Musofirxona bilan korxonada idorasi yonida ikki-uch gektarlik o'rikzor bog', archazor bor. O'rtada sementlangan yo'lak bog'ning o'rtasidan kesib o'tgan. Hali quyosh chiqmasdan uyg'onib, yo'lak bo'ylab bog'ning kunchiqar tarafiga boraman: badantarbiya bilan shug'ullanaman, bo'y barobar bo'lib qolgan archa ko'chatlari orasidan quyoshning tog' ortidan ko'rinishini tomosha qilaman. Osmon beg'ubor, salqin. O'ng tomondan tegirmonning bir maromda gurillab ishlab turgan tovushi eshitilib turadi.

Sayrdan so'ng yuvilib-taranayotgan paytimda dumi, quloqlari kesilgan xo'tikdek qora it yonginamda paydo bo'ldi va so'qmoqqa uzala tushib yotib oldi. Qopag'onmikan?.. Qopmaydigan bo'lsa, xo'tikdek itni boqishdan nima foyda?..

— Mo'ynoq, tur o'rningdan! Ket! Mehmonni cho'chitma! — degan tovushni eshitib yengil tin oldim.

Bu tovush egasi musofirxona ma'murasi Gulnora opa edi.

Salomlashdik. Shu payt idora hovlisini supurayotgan yigitchaga ko'zim tushdi. Ajablandim. Nima balo, Surxondaryoda hamma erkaklar yoshligidan hovli-joylarni supurib-sidirishga o'rgatiladimi?! Toshkentda yashaydigan surxondaryolik do'stlarimiz esa «feodal»ga o'xshaydi, ular ikki dunyoda ham qo'lga supurgi ushlaymaydi... E-e, shoshma, dedim o'zimga o'zim. Balki, Surxon qizlari jilovni mahkam tutishini bilgani uchun ham aksariyat akaxonlaru ukaxonlar vodiy yoki Toshkent qizlariga uylanishar ekan-da?! Mana, gap qayoqda ekan!.. Ular tashqaridan uylanib ozodlikka erishadi!

«Uzoqqa qiz berma, Marg'ilon, Otabek yo'q, Zaynablar omon...»

Shoir bekorga ogohlantirmagan ekan, chog'i.

Har kuni ahvol shu: Bahodir «ina»si bilan ishga keladi, «kontora» hovlisini chinnidek qilib supurib-sidiradi, suv sepadi va hokazo. Ustiga ustak, soat oltida Anvar mirzo ham Yangioboddan yetib keladi-yu, kechasi shabadada zardoli to'kilib qolgan bo'lsa, Bahodirga terdiradi: «Uyingga olib ket, ukalaring yeydi», deydi.

Bir kuni Gulnora opaga Bahodir ham eshitadigan qilib:

— Mana shu o'g'lingizdan yaxshi ichkuyov chiqsa kerak-a? — dedim.

— Nega unday deysiz? Bizda yigitlar ichku yov bo'lgandan ko'ra, Rossiyaga qochib ketadi...

— Bahodirning oyoq-qo'llari chaqqongina ekan. G'ayrati so'nmasa, qaynonasining duosini oladi.

Kechki payt beton zavodining ko'tarmasiga chiqib chor atrofini tomosha qilib o'tirsam, yonimga bir yigit keldi. Ismi Hasan ekan, «xlopszavod»da ishlarkan. U At-Termiziy mahallasida Bahodirlar bilan qo'shni ekan. Alisher degan ukasi bu yil maktabni bitiribdi, Toshkent Yuridik institutiga o'qishga kirmoqchi emish.

— Tanishlaring bormi?

— Yo'q hisobi, — dedi Hasan.

— Bo'lmasa bekorga xarajat qilgandan ko'ra, Alisherga xotin olib beringlar. Hech bo'lmasa, bitta bola foydaga qoladi, — dedim.

— Avval Husan ikkovimiz uylanaylik, Alisherga keyin navbat keladi.

— Iye, tegirmonga navbatga turilardi, uylanish uchun ham navbatga turish kerak ekan-da!

— Xohlarsa, benavbat ham uylanaveradi, lekin o'zi rozi bo'lmaydi, — dedi Hasan.

Shomga yaqin Alisher bilan kanal yoqalab Afg'oniston chegarasini tomosha qildik. Minora («vishka») ustida turgan askar yigitga qo'l silkitib salomlashgan bo'ldik.

Alisherning niyati jiddiy ekan. Mayli, omadini bersin. Telba-teskari gaplarim hazil ekanini darrov tushundi, miriqib kuldi.

***

Oqshom payti Amudaryoning narigi tarafidan Afg'oniston qishloqlaridagi chiroqlar charaqlab ko'rinib turadi. Olti chaqirimdan so'ng boshqa olam boshlanadi. U yerda ham Elbek, Bahodir, Hasan-Husan, Alisherga o'xshagan o'smir yoshlar bo'lsa kerak. Ularning ham orzu-niyatlari bordir. Chorak asr mobaynida qonli urush girdobida yashagan mamlakat yoshlarining orzu-niyati, tilaklari nima bo'lishi mumkin? Albatta, tinchlik naqadar ulug' ne'mat ekanini ular yaxshi biladi. O'q tovushi eshitilmagan kun Afg'oniston yoshlari uchun eng baxtli kun bo'lsa, ajab emas.

Bizning chegarada esa tinchlik, osoyishtalik hukm suradi...

Aytmoqchi, kamina tanishgan yoshlar Surxondaryo viloyatining Muzrabot tumanidagi «Gagarin» qo'rg'onida istiqomat qiladi. Xayrlashayotib, Elbek bilan Bahodirga Chingiz Aytmatovning lotin alifbosida bosilgan «Oq kema» qissasini jo'natishga va'da berdim.

Nabijon BOQIY.

Xorazmlik tengdoshingiz Jamshid Abdulkarimov 1999-yilda Urganch tumanidagi Do'stlik nomli o'rta maktabning 1-sinfida qadam qo'ygandi. Qalbida bolaligidanoq uyg'ongan tasviriy san'atga bo'lgan ishtiyoq uni Xorazm viloyati, Tasviriy va amaliy san'at litseyi sari yetakladi. Hozirda u shu bilim maskanining 7-«A» sinfida a'lo baholarga o'qib kelyapti. Uning chizgan rasmlarini tomosha qilsangiz, hali juda yosh, havaskor musavvir yaratganiga ishingingiz kelmaydi.

RASMLAR KO'RGAZMASI

TONG yulduzi

O'zbekiston Respublikasi
bolalari va
o'smirlarining gazetasi

BOSH MUHARRIR:

Umida
ABDUAZIMOVA

TAHRIR HAY'ATI:

Turobjon JO'RAYEV,
Shuhrat AHMEDOV,
Botir UBAYDULLAYEV,
Jabbor RAZZOQOV,
Feruz JALILOVA
**(Bosh muharrir
o'rinbosari),**
Abdusaid KO'CHIMOV,
Nurxon NAFASOV,
Ergashvoy SARIQOV.

**Gazeta O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida
022-raqam bilan
2003-yil 11-dekabrda
ro'yxatdan o'tgan.**

Noshir

«O'zbekiston»
nashriyot-matbaa
ijodiy uyi.
Gazeta

«O'zbekiston»
nashriyot-matbaa
ijodiy uyi
kompyuter bo'limida terib
sahifalandi va
chop etildi.
Gazeta haftaning dushanba
kuni chiqadi.
Hajmi A-3,
2 bosma taboq.
Adadi - 38659
Buyurtma N: J 1378

Dizayner va sahifalovchi:

Otabek
ESHCHANOV.
Navbatchi:
Ma'mura
MADRAHIMOVA.

Rassom:

Nodira MIRZAYEVA.

Manzilimiz:

700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Obuna indeksi: 198.
e-mail:
tong_yulduzi@rambler.ru

Tel: 144-10-38
144-38-10
144-63-08
Tel./ faks:
(99871) 144-24-45

СИТОРАИ САҲАРӢ

Салом, бачаҳои хушбахти Ватани соҳибистиқлоламон Ўзбекистон!
Ватани мо оғуши худро ба намоёндагони миллатҳои гуногун кушода,
барои онҳо шароитҳои хуб фароҳам овардааст. Маълум аст, ки дар
қаламрави Республикаи мо беш аз 400 мактабҳои тоҷикӣ амал мекунанд.
Албатта, дар байни шумоён бачаҳои азиз, мактаббачагоне низ ҳастанд,
ки дар баробари забони ўзбекӣ забони тоҷикиро хуб медонанд, бо шеваи
шевои тоҷикӣ озодона ҳарф мезананд, шеър тарона мекунанд.

Қисми зиёди мактаббачагони тоҷик низ рӯзномаи «Тонг юлдузи»-ро
дӯст медоранд, саҳифаҳои онро гаптару баргапта варақ зада, ба олами
хаёлотии рангини бачагӣ ғўта мезананд ва як дунё таассурот мегиранд,
донши меандӯзанд.

Аз ин хотир, мо кормандони рӯзнома қарор додем, ки барои шумоён саҳифаи нави
номи «Ситораи саҳарӣ» таъсис дода, дар он беҳтарин намунаҳои шеър ҳикоя,
афсонаву мақолаҳоро аз эҷодиёти адибони тоҷикзабони Ўзбекистон оварем.

Дастовези аввалини мо шеърҳои бо меҳр пайвасти шоира Зебунисои Тоҳириён мебошад,
ки равшангари қалби кӯдакон аст.

Аз шумоён хоҳиш дорем, ки фикри худро дар бораи саҳифаи навтаъсиси мо баён кунед ва
беҳтарин намунаҳои эҷодиёти худро ба унвони рӯзнома фиристонед. Суроғи мо: кўчаи
Навоӣ, 30, рӯзномаи «Тонг юлдузи».

Маъвои мо Осиёт!

Зодаи ин диёрем,
Хушнуду бахтиёрем.
Осиё ватан дорем,
Мулки пурчаман дорем.
Ин кишвари ниёгон,
Бар мо мерос аз эшон.
Биёед давра оем,
Васфи онро сароём.
Кунем сачдаи аҷдо,
Офарем аз нав Беҳзод.
Сурудхонӣ намуда,
«Манас»-ро кунем азёд,
Бинмуда поси хотир,
Аз бузургу аз сағир,
Созем мадҳи он замон,
Афзуда номи Сомон.
Навоиро вирд кунем,
Андарзаширо гирд кунем.
Бо ёрони ботифоқ,
Хонем аз назми қазоқ.
Ин мулк баҳри мо пайдост,
Меҳани мо аз кайҳост.
Биёед ҳамроҳ гўем,
Маъвои мо Осиёт!

Аз таҳририят

Афсона

Афсонаҷон, афсона,
Биё имшаб ба хона,
Бигў қиссае рангин,
Биёвар хоби ширин.
Пеш аз хоб нақлам кун,
Ҳикояти Фаридун,
Аз қиссаҳои Шаҳрзод,
Бигў якеву кун шод.
Зи сеҳри ту афсона,
Парвоз кунам аз хона,
Гардам тамоми гардун,
Бинам макони гулгун.
Кунам сўхбат бемалол,
Лаҳзаяке бо ҳилол.
Даст ба дасти Парвин,
Афрозам қасри заррин.
Афсонаҷон, афсона...

Кадбону

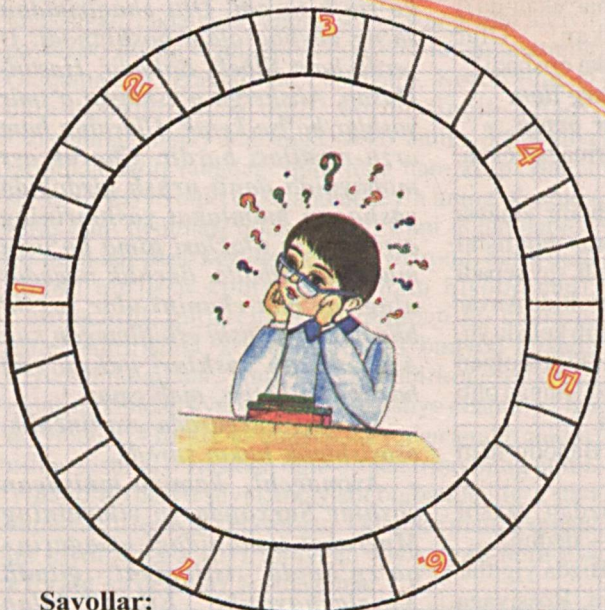
Ман духтари калонам,
Шашсолаам шашсола.
Имрӯз акнун бояд ман
Ҳамир кунам навола.
Барои ин аввалан,
Бояд дастамро шўям,
Домон бандам сониян,
Сурфаро бидушоям.
Нонро кунанд бомазза
Намаку тухму қазза.
Ордро аввал беҳта ман,
Сонӣ ширро рехта ман,
Ҳамирро соз мекунам,
Фатирро боз мекунам.
Нонаки ман шуд тайёр,
Фатиркулчаи бисёр.
Модарам дида нонро,
Молида ба чаши онро,
Кадбонуи мо гуфтанд,
Духтари хурдашонро.

Аргунчак

Дар ҳавлӣ носоз,
Аргунчаке буд.
Додои Маҳмуд,
Таъмираш намуд.
Ба хурду калон
Маҳмудҷон хушнуд,
Хурсандиашро
Изҳор менамуд.
Аргунчаки мо,
Парад то само,
Рўяи нишинӣ,
Дунёро бинӣ.
Як сў Самарқанд,
Як тараф Тошканд.
Андаке боло,
Шаҳри Бухоро.
Хонаи аммам,
Зери манор аст,
Духтарчешона
Номаш Баҳор аст.
Ҳар кас ки хоҳад,
Дунёро бинад,
Рўйи аргунчак
Бояд нишинад.

Хирсаки ман

Хирсаки ман, хирсаки ман,
Хирсаки фарбеҳаки ман.
Дўстат туро медоштам,
Ниёз ба меҳрат доштам.
Аз саҳарӣ то ба шом,
Карда будӣ ба худ ром.
Бо тулӯи субҳи хайр,
Ҳарду мерафтем ба сайр.
Лўхтаки қачпои ман,
Садри бозиҳои ман.
Бо ман ту мактаб рафтӣ,
Ба дарси адаб рафтӣ.
Дар шодию дарду ғам,
Будӣ ҳамрозу марҳам.
Кунун шудам синфи шаш,
Туро диҳам ба Маҳваш.
Духтари хурди хола,
Имрӯз шавад шашсола.
Меҳри ту Маҳвашро низ,
Кунанд боақлу тамиз.

Саволлар:

1. Полиэ экени. 2. Тана бoш а'зoси. 3. Qaдиmда сув сақланган joy. 4. Болалардаги har xil oдатлар. 5. Nam emas. 6. Upakovka. (o'zbekcha nomi). 7. ...oldin musht ko'tarar.

Tengdoshingiz Abdulloh Abdulqodirov
Toshkent viloyati, Zangiota tumanidagi
Z.Eshonxo'jayev nomli 1-maktabning
3-«G» sinfida o'qiydi. Abdulloh
boshqotirmalar tuzish va ularni yechishga
juda qiziqar ekan. U hali yosh bo'lishiga
qaramasdan, gazetamizning sahifalarini
o'zi tuzgan turli boshqotirmalari bilan
bezatib borayapti. Uning kelajakdagi
rejaları katta. Biz Abdullohga maktabni
a'lo baholarga bitirib, barcha orzu-
umidlarini ro'yobga chiqishiga, kelgusida el suygan farzand
bo'lishiga tilakdoshmiz. Quyida u tuzgan krossvordni
e'tiboringizga havola qilayapmiz. Qani aziz o'quvchilar,
bilimingizni sinab ko'ring-chi!

